

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O PUTNIM ISPRAVAMA
HRVATSKIH DRŽAVLJANA**

Zagreb, travanj 2015.

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o putnim ispravama hrvatskih državljana sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj: 85/2010 – pročišćeni tekst i 5/2014 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Važeći Zakon o putnim ispravama hrvatskih državljana („Narodne novine“ broj: 77/99, 133/2002, 48/2005 i 74/2009) dozvoljava hrvatskim državljanima posjedovanje samo jedne putne isprave iste vrste.

Kroz primjenu odredbi navedenog Zakona ukazala se potreba da se pojedinim kategorijama hrvatskih državljana, prvenstveno poslovnim ljudima, dozvoli posjedovanje dviju putnih isprava iste vrste. Naime, institucijama državne vlasti obraćali su se poslovni ljudi iz raznih, osobito izvozno usmjerenih sektora gospodarstva, te navodili da ne mogu putovati u inozemstvo radi obavljanja neodložnih poslovnih aktivnosti tijekom pribavljanja vize za ulazak u neke države, jer uz zahtjev za izdavanje vize moraju priložiti i putovnicu, a postupak izdavanja vize ponekad traje i nekoliko tjedana.

Ovim izmjenama i dopunama važećeg Zakona hrvatskim državljanima omogućit će se da u navedenim situacijama ishode i drugu putnu ispravu iste vrste. Na sličan način je pravo posjedovanja dviju putnih isprava iste vrste riješeno i u nekim drugim državama članicama Europske unije, kao što su Njemačka, Austrija, Francuska, Nizozemska i Slovenija.

Nadalje, kako putna isprava nije dokaz o prebivalištu njezina nositelja, predlaže se iz obrasca putovnice brisati podatke o prebivalištu osobe kojoj je putna isprava izdana.

Važećim Zakonom o putnim ispravama hrvatskih državljana propisano je da zahtjeve za izdavanje putne isprave maloljetnim i poslovno nesposobnim osobama podnose zakonski zastupnici. Zakonski zastupnici djece su roditelji, ali odredbama važećeg Zakona nije propisan način postupanja u slučajevima kada oba roditelja ne žive zajedno s djetetom.

Prema ranijoj praksi Ministarstva unutarnjih poslova, kao tijela državne uprave nadležnog za izdavanje putnih isprava, zahtjev za izdavanje putovnice djetetu roditelji su podnosili zajedno ili je jedan roditelj podnosio zahtjev, a drugi je preuzimao izrađenu putovnicu djeteta. Navedeno postupanje dovodilo je do negodovanja stranaka jer u određenom broju slučajeva roditelji nisu mogli podnositi zahtjev odnosno preuzimati putovnicu na opisani način, primjerice u slučajevima kada je jedan roditelj na privremenom radu u inozemstvu, na dužem službenom putu, pomorac ili kada je očinstvo priznato ali roditelji nikada nisu bili u braku i ne žive zajedno niti su u bilo kakvom kontaktu.

Stoga se odustalo od navedene prakse te je, uzimajući u obzir činjenicu da su i jedan i drugi roditelj zakonski zastupnik djeteta, omogućeno da bilo koji od roditelja podnese zahtjev i preuzme izrađenu putnu ispravu. Jedino ako roditelji sami to žele, jednom od njih omogućuje se podnijeti zahtjev, a drugome preuzeti izdanu putovnicu. U slučajevima kada roditelji trajno ne žive zajedno

podnošenje zahtjeva za izdavanje putne isprave djetetu i preuzimanje izdane pune isprave omogućuje se roditelju koji predoči odluku nadležnog suda kojom je odlučeno da će dijete s njim živjeti.

Međutim i navedeni način postupanja dovodi do negodovanja kod nekih stranaka i traženja zaštite kod drugih institucija državne vlasti. Tako je Ministarstvo unutarnjih poslova zaprimilo upozorenje i preporuku Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova u kojoj se navodi da se Hrvatska udruga za ravnopravno roditeljstvo obratila s pritužbom na Ministarstvo unutarnjih poslova, zbog diskriminacije prema roditelju s kojim dijete ne živi u postupcima izdavanja putovnica djetetu. Navedeno je da je izdavanje putovnice u slučajevima kada su roditelji razvedeni, na zahtjev roditelja s kojim dijete živi na temelju pravomoćne odluke nadležnog suda, u suprotnosti s odredbama Zakona o ravnopravnosti spolova i Obiteljskog zakona.

Nadalje je navedeno da je odredbama Obiteljskog zakona određena ravnopravna, zajednička i sporazumna roditeljska skrb, bez obzira žive li roditelji zajedno ili odvojeno. Ravnopravno podijeljena skrb između roditelja odraz je ravnopravnosti spolova u hrvatskom obiteljskom zakonodavstvu, ali i ravnopravnosti majke i oca kao roditelja. Ravnopravnost roditelja podrazumijeva jednaku odgovornost, prava i dužnosti oba roditelja u svim sadržajima roditeljske skrbi, u jednakom opsegu.

Nijedan od roditelja nema veću pravnu ulogu ni povlaštenu položaj u odnosu na druga ili na dijete (osim ako je odlukom nadležnog tijela odlučeno suprotno). Odredba o ravnopravnoj, zajedničkoj i sporazumnoj roditeljskoj skrbi pretpostavlja sudjelovanje, dogovaranje i suočavanje oba roditelja u svim pitanjima koja se tiču djeteta, pa i u onim situacijama kada više ne žive zajedno.

U vezi s navedenim, predložena je izmjena članka 34. važećeg Zakona kojom se regulira podnošenje zahtjeva za izdavanje putne isprave djetetu sukladno zahtjevima stavljenim pred stručnog nositelja izrade Zakona.

Prijedlogom Zakona također su izmijenjene odredbe o nadležnosti za izdavanje putovnice hrvatskim državljanima u inozemstvu na način da nadležnost diplomatske misije ili konzularnog ureda Republike Hrvatske za izdavanje putovnice nije uvjetovana reguliranim boravkom hrvatskog državljanina u inozemstvu nego diplomatska misija ili konzularni ured Republike Hrvatske može izdati putovnicu svakom hrvatskom državljaninu koji se zatekne u inozemstvu te mu se ukaže potreba da iz nekog razloga mora ishoditi putovnicu.

Prijedlogom Zakona pojednostavljuje se postupak koji stranka mora provesti nakon nestanka putne isprave. Prema odredbama važećeg Zakona o putnim ispravama hrvatskih državljana, nakon što stranka prijavi nestanak putne isprave, nadležna policijska uprava/postaja ili diplomatska misija/konzularni ured Republike Hrvatske donosi rješenje kojim putnu ispravu proglašava nevažećom, a rješenje o proglašavanju putne isprave nevažećom stranka mora o svom trošku objaviti u „Narodnim novinama“. Stranka ponekad zbog potrebe neodložnog putovanja, nakon nestanka putovnice traži izdavanje nove u žurnom postupku, a postupak donošenja rješenja o proglašavanju nestale putovnice nevažećom i objave tog rješenja u „Narodnim novinama“ znatno usporava postupak izdavanja nove putovnice. Stoga će stranka kod prijave nestanka putovnice dati pisanu izjavu o okolnostima pod kojima je izgubila putovnicu ili joj je ona ukradena, a službena osoba će u evidenciji putnih isprava toj putovnici ažurirati odgovarajući status koji će ukazivati da je putovnica nevažeća isprava. Nakon toga moći će podnijeti zahtjev za izdavanje nove putovnice.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona u Državnom proračunu nije potrebno osigurati dodatna sredstva.

IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PUTNIM ISPRAVAMA HRVATSKIH DRŽAVLJANA

Članak 1.

U Zakonu o putnim ispravama hrvatskih državljana („Narodne novine“ broj: 77/99, 133/2002, 48/2005, 74/2009 i 154/2014), u članku 2. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„Iznimno od stavka 2. ovoga članka, građaninu se može izdati i druga putna isprava iste vrste ako mu je ona potrebna radi obavljanja gospodarskih, kulturnih ili sportskih djelatnosti u inozemstvu ili iz drugih opravdanih razloga.“.

Članak 2.

Članak 6. briše se.

Članak 3.

U članku 12. iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

„Putne isprave s osnovnom kontrolom pristupa podacima na elektroničkom nosaču podataka (putne isprave 2. generacije) koje se izdaju od 1. siječnja 2015. godine, a do početka izdavanja putnih isprava s dodatnom kontrolom pristupa podacima na elektroničkom nosaču podataka (putne isprave 3. generacije), važit će najduže do 31. prosinca 2024. godine.“.

Članak 4.

U članku 20. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„Ministar unutarnjih poslova pravilnikom će propisati postupak dostave i preuzimanja izrađenih putovnica.“.

Dosadašnji stavci 2. i 3. brišu se.

Članak 5.

Članak 23. mijenja se i glasi:

„Građaninu koji boravi u inozemstvu putovnicu može izdati i diplomatska misija ili konzularni ured Republike Hrvatske.

Građanin preuzima izrađenu putovnicu u diplomatskoj misiji ili konzularnom uredu Republike Hrvatske u kojem je podnio zahtjev za izdavanje putovnice.“.

Članak 6.

U članku 26. stavak 1. mijenja se i glasi:

„Obrazac putne isprave sadrži: nazive: „Europska unija“ i „Republika Hrvatska“, grb Republike Hrvatske, naziv vrste i broj putne isprave te prostor za upis nadležnog tijela koje je putnu ispravu izdalo, oznaku za putnu ispravu s elektroničkim nosačem podataka, datum izdavanja i rok važenja putne isprave.“.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

„Obrazac putne isprave sadrži prostor za upis: prezimena i imena, datuma rođenja, mjesta rođenja, a za osobe rođene u inozemstvu i države rođenja.“.

U stavku 4. riječi: „i prebivališta“ brišu se.

Članak 7.

U članku 27. stavku 1. iza riječi: „poslova“ dodaje se riječ: „pravilnikom“.

U stavku 2. iza riječi: „osobi“ dodaju se riječi: „te troškovi uručenja podnositelju zahtjeva“.

Članak 8.

Članak 32. briše se.

Članak 9.

Članak 34. mijenja se i glasi:

„Za dijete i osobu lišenu poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na ishodenje putne isprave, zahtjev za izdavanje putne isprave podnosi zakonski zastupnik.

Zakonski zastupnik djeteta može biti roditelj, skrbnik ili osoba kojoj je odlukom suda povjereno ostvarivanje roditeljske skrbi nad djetetom u cijelosti ili u tom dijelu.

Ako roditelji djeteta zajednički ostvaruju roditeljsku skrb, zahtjev za izdavanje putne isprave podnose osobno oba roditelja.

Iznimno od stavka 3. ovoga članka, zahtjev za izdavanje putne isprave djetetu može podnijeti jedan od roditelja, uz izjavu da će drugi roditelj osobno preuzeti putnu ispravu.

Ako je drugi roditelj iz stavka 4. ovoga članka spriječen osobno preuzeti putnu ispravu, putnu ispravu može preuzeti roditelj koji je podnio zahtjev iz pisanu suglasnost drugog roditelja s potpisom ovjerenim kod javnog bilježnika ili nadležnog tijela, odnosno u konzularnom predstavništvu Republike Hrvatske u inozemstvu ukoliko se ne nalazi na području Republike Hrvatske, a drugi roditelj će moći suglasnost dati i elektroničkim putem, korištenjem javnog servisa izdavatelja putne isprave za dostavu izjave o suglasnosti ovjerene elektroničkim potpisom, kada za to budu ostvarene pretpostavke.

Zahtjev za izdavanje putne isprave za dijete može samostalno podnijeti jedan od roditelja ako je drugi roditelj umro ili je proglašen umrlim, lišen poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na

ishođenje putne isprave, ako na temelju sudske odluke samostalno ostvaruje roditeljsku skrb u cijelosti ili u tom dijelu, odnosno ako drugom roditelju miruje ostvarivanje roditeljske skrbi na temelju sudske odluke.

Iznimno od stavka 3. i 4. ovoga članka, u žurnim slučajevima, kada prijeti opasnost za dijete ili je izdavanje putne isprave u osobitom interesu djeteta, zahtjev za izdavanje putne isprave za dijete može podnijeti i izdanu putnu ispravu može preuzeti isti roditelj, uz pisanu suglasnost centra za socijalnu skrb nadležnog prema mjestu prebivališta odnosno boravišta djeteta, a ako dijete nema prebivalište odnosno boravište U Republici Hrvatskoj, centra za socijalnu skrb nadležnog prema sjedištu tijela kojem je podnesen zahtjev za izdavanje putne isprave.“.

Članak 10.

U članku 35. stavak 2. i 3. brišu se.

Članak 11.

U članku 42. stavak 4. briše se.

Članak 12.

Članak 45. mijenja se i glasi:

„Protiv rješenja o odbijanju zahtjeva za izdavanje putne isprave i rješenja o oduzimanju putne isprave kojeg je donijelo nadležno tijelo ili diplomatska misija ili konzularni ured Republike Hrvatske u inozemstvu, nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.“.

Članak 13.

U članku 46. stavci 3., 4. i 5. brišu se.

Dosadašnji stavak 6. postaje stavak 3.

Članak 14.

U članku 47. stavku 2. točka 8. briše se.

Dosadašnje točke 9.,10.,11.,12.,13.,14.,15.,16. i 17. postaju točke 8.,9.,10.,11.,12.,13.,14.,15. i 16.

Članak 15.

U članku 49. u stavku 1. riječi: „propisat će“ zamjenjuju se riječima: „pravilnikom će propisati“.

Članak 16.

Članak 50. mijenja se i glasi:

„Ministar unutarnjih poslova, uz suglasnost ministra nadležnog za vanjske poslove, pravilnikom će propisati način vođenja evidencije o izdanim putnim ispravama u diplomatskim misijama ili konzularnim uredima Republike Hrvatske u inozemstvu.“.

Članak 17.

U članku 51. stavku 1. uvodna rečenica mijenja se i glasi:

„Ministar nadležan za vanjske poslove, uz suglasnost ministra unutarnjih poslova, pravilnikom će propisati:“.

Članak 18.

Naziv glave IX. mijenja se i glasi:

„IX. PREKRŠAJNE ODREDBE“.

Članak 19.

Članak 52. mijenja se i glasi:

„Novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj ovlaštena pravna osoba ako u roku od 30 dana nakon tehničke izrade putovnice, diplomatske ili službene putovnice iz svoje evidencije ne obriše osobne podatke građana koje je upisala i elektronički unijela u putovnice (članak 31. stavak 5.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 4.500,00 do 6.500,00 kuna i odgovorna osoba u ovlaštenoj pravnoj osobi.

U slučaju da ovlaštena pravna osoba ponovno počini prekršaj iz stavka 1. ovoga članka, odobrenja iz članka 28. stavka 3. ovoga Zakona će se ukinuti.“.

Članak 20.

U članku 53. stavku 1. točka 1. briše se.

Dosadašnje točke 2. i 3. postaju točke 1. i 2.

Članak 21.

U članku 55. stavku 1. točka 1. mijenja se i glasi:

„1. tko putne isprave koristi u suprotnosti sa svrhom radi koje mu je izdana druga putna isprava iste vrste (članak 2. stavak 3.),“.

U stavku 2. iza riječi: „stavka 1.“ dodaju se riječi: „točke 2.“.

Članak 22.

Članak 56. briše se.

Članak 23.

Ministar unutarnjih poslova donijet će pravilnik iz članka 4. ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 24.

U cijelom tekstu Zakona o putnim ispravama hrvatskih državljana („Narodne novine“ broj: 77/99, 133/2002, 48/2005 i 74/2009) riječi: „Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija“ zamjenjuju se riječima: „ministarstvo nadležno za vanjske poslove“, a riječi: „ministar vanjskih poslova i europskih integracija“ zamjenjuju se riječima: „ministar nadležan za vanjske poslove“, u odgovarajućem padežu.

Članak 25.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Uredba o dopuni Zakona o putnim ispravama hrvatskih državljana („Narodne novine“ broj: 154/2014).

Članak 26.

Ovaj Zakon objavit će se u „Narodnim novinama“, a stupa na snagu 1. srpnja 2015. godine.

V. OBRAZLOŽENJE POJEDINAČNIH ODREDBA

Članak 1.

Kroz primjenu odredbi važećeg Zakona o putnim ispravama hrvatskih državljana ukazala se potreba da se pojedinim kategorijama hrvatskih državljana, prvenstveno poslovnim ljudima, dozvoli posjedovanje dviju putnih isprava iste vrste. Naime, institucijama državne vlasti obraćali su se poslovni ljudi iz raznih, osobito izvozno usmjerenih sektora gospodarstva te su navodili da ne mogu putovati u inozemstvo radi obavljanja neodložnih poslovnih aktivnosti tijekom pribavljanja vize za ulazak u neke države, jer uz zahtjev za izdavanje vize moraju priložiti i putovnicu, a postupak izdavanja vize ponekad traje i nekoliko tjedana.

Predloženom dopunom članka 2. važećeg Zakona, hrvatskim državljanima omogućit će se ishoditi i drugu putnu ispravu iste vrste radi obavljanja gospodarskih, kulturnih ili sportskih djelatnosti u inozemstvu ili iz drugih opravdanih razloga. Na sličan način je pravo posjedovanja dviju putnih isprava iste vrste riješeno i u nekim drugim državama članicama Europske unije, kao što su Njemačka, Austrija, Francuska, Nizozemska i Slovenija.

Članak 2.

Člankom 6. važećeg Zakona propisano je da građanin mlađi od 14 godina može putovati u inozemstvo samo u pratnji roditelja ili drugog zakonskog zastupnika ili uz njihovu suglasnost u pratnji druge osobe te da suglasnost mora biti ovjerena kod javnog bilježnika, diplomatske misije ili konzularnog ureda. Međutim, Zakon o putnim ispravama hrvatskim državljanima, s obzirom na materiju koju uređuje, ne bi trebao sadržavati odredbe koje se odnose na propisivanje uvjeta za prelazak državne granice, kao što je primjerice odredba članka 6. važećeg Zakona koja utvrđuje uvjete za prelazak državne granice za maloljetne hrvatske državljane.

Uvjeti za prelazak državne granice propisani su posebnim propisima, prije svega Uredbom (EZ) broj: 562/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o Zakoniku Zajednice o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o Schengenskim granicama) te Zakonom o nadzoru državne granice („Narodne novine“ broj: 83/2013).

Schengenski kodeks o granicama u članku 5. propisuje uvjete za prelazak državne granice, a u dodatku 7. „Posebna pravila za određene kategorije osoba“, poglavlju 6. „Maloljetnici“, u točki 6.1.1. propisano je da maloljetnici podliježi istoj kontroli kao i odrasle osobe. Nadalje, u točki 6.2. propisan je način kontrole u slučaju maloljetnika s pratnjom, a u točki 6.3. način kontrole u slučaju maloljetnika koji putuju sami. U točkama 6.4. i 6.5. propisano je da države članice imenuju nacionalne kontaktne točke za savjetovanje o maloljetnicima i o tome obavješćuju Europsku komisiju koja državama članicama daje na raspolaganje popise kontaktnih točaka te da u slučaju bilo kakve sumnje granična policija koristi nacionalne točke za savjetovanje o maloljetnicima.

Radi navedenoga predlaže se brisanje odredbe članka 6. važećeg Zakona o putnim ispravama hrvatskih državljana.

Članak 3.

Na sjednici održanoj 23. prosinca 2014. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je Uredbu o dopuni Zakona o putnim ispravama hrvatskih državljana („Narodne novine“ broj: 154/2014). Sukladno Odluci Europske komisije C(2013)6181, dosadašnji način zaštite podataka pohranjenih na čipu putnih isprava može se koristiti u putovnicama i putnim ispravama koje izdaju zemlje članice Europske unije do 31. prosinca 2014. godine (putne isprave druge generacije), a nakon toga moraju se izdavati putne isprave s unaprijeđenim elementima zaštite podataka na čipu (putne isprave treće generacije). Na sastanku Odbora „Article 6. za jedinstveni obrazac vize i dozvole boravka“ Europske komisije, koji je održan 29. listopada 2014. godine u Bruxellesu, a na kojem je jedna od tema bila i

pitanje mogućnosti iskorištavanja postojećih zaliha repromaterijala za putovnice, dozvole boravka i pogranične propusnice druge generacije nakon 31. prosinca 2014. godine, o čemu je Grčka uputila i pisani upit, dan je na uvid odgovor Europske komisije upućen Grčkoj iz kojeg proizlazi da se Europska komisija neće protiviti izdavanju putnih isprava druge generacije nakon 31. prosinca 2014. godine, ali uz uvjet da njihov rok važenja ne bude duži od 31. prosinca 2024. godine. Europska komisija je u odgovoru također preporučila da se čim prije implementira sustav za izdavanje putovnica treće generacije. U neformalnom razgovoru navedeno je kako se odgovor Grčkoj odnosi na sve države članice i kako se Europska komisija neće previše uplitati pod uvjetom da putne isprave druge generacije ne budu imale rok valjanosti dulji od 31. prosinca 2024. godine. Stoga, kako bi se izbjegli veliki financijski gubici Agencije za komercijalnu djelatnost d.o.o., kao pravne osobe ovlaštene za tehničku izradu putnih isprava, čija vrijednost postojećih zaliha repromaterijala za putovnice druge generacije iznosi oko 500.000,00 eura, navedenom Uredbom propisano je da se putne isprave druge generacije izdaju do utroška repromaterijala za navedene isprave kojeg bi prema procjenama bilo dostatno do polovice 2015. godine. S obzirom da se putovnice osobama starijim od 21 godine izdaju s rokom važenja od 10 godina, ukazalo se nužnim propisati rok važenja putnih isprava druge generacije na način da je utvrđeno kako će rok važenja takvih putovnica, a koje se izdaju nakon 31. prosinca 2014. godine biti najduže do 31. prosinca 2024. godine.

S obzirom da se u konkretnom slučaju radilo o Uredbi sa zakonskom snagom koja može ostati na snazi najdulje godinu dana od dana njezina donošenja, potrebno je tu dopunu Zakona uvrstiti u ovaj prijedlog izmjena i dopunama Zakona o putnim ispravama hrvatskih državljana, a spomenutu Uredbu staviti van snage.

Članak 4.

Odredbom članka 20. važećeg Zakona propisana je nadležnost za izdavanje putnih isprava. Novom odredbom kojom se ministru unutarnjih poslova daje ovlast da pravilnikom propiše postupak dostave i preuzimanja izrađenih putovnica želi se omogućiti da se postupak preuzimanja izrađenih putovnica regulira u jedinstvenoj proceduri podzakonskim propisom u ovisnosti o stvarnim mogućnostima tijela koje je izdalo putovnicu i potrebama građana koji pravo na putovnicu žele ostvariti u redovnom ili žurnom postupku te u tom smislu sami preuzimaju izrađenu putovnicu u tijelu koje ju izdaje ili traže uručenje na adresu prebivališta. Radi navedenih razloga brisane su odredbe stavaka 2. i 3. važećeg Zakona.

Članak 5.

Prema važećem Zakonu hrvatski državljanin može ishoditi putnu ispravu u diplomatskoj misiji ili konzularnom uredu Republike Hrvatske samo ako u inozemstvu boravi duže od tri mjeseca uz reguliran boravak ili ako mu je putovnica nestala ili iz drugih razloga ne služi svrsi, a neophodno je da ostane u inozemstvu duže od 30 dana radi liječenja, službenog posla, školovanja, specijalizacije ili iz drugih opravdanih razloga. Ova odredba omogućit će svakom hrvatskom državljaninu koji se zatekne u inozemstvu te mu se ukaže potreba da iz nekog razloga mora ishoditi putovnicu, da istu ishodi u diplomatskoj misiji ili konzularnom uredu Republike Hrvatske.

Članak 6.

S obzirom da je Republika Hrvatska članica Europske unije, mijenja se članak 26. važećeg Zakona na način da obrazac putovnice uz naziv: „Republika Hrvatska“ sadrži i naziv: „Europska unija“. Također, s obzirom da je odredbama važećeg Zakona propisano da je putna isprava javna isprava kojom se dokazuje identitet i hrvatsko državljanstvo, u članku 26. brišu se odredbe prema kojima obrazac putne isprave sadrži podatke o prebivalištu nositelja putne isprave.

Članak 7.

Dopunom važećeg članka 27. predloženo je da u cijenu putnih isprava, koju ministar unutarnjih poslova propisuje pravilnikom, osim troškova obrasca za izdavanje tih isprava i troškova tehničke izrade, budu uračunati i troškovi uručenja putne isprave podnositelju zahtjeva koji će tražiti uručenje izdane putovnice na adresu prebivališta.

Članak 8.

Člankom 49. važećeg Zakona o putnim ispravama hrvatskih državljana utvrđena je ovlast ministru unutarnjih poslova da propiše obrazac putovnice. Imajući u vidu navedeno, briše se članak 32. kojim se propisuje sadržaj obrasca putovnice u pogledu jezika na kojima je isti tiskan. Navedena materija uredit će se Pravilnikom o obrascima i evidencijama putnih isprava hrvatskih državljana.

Članak 9.

Odredbama ovoga članka propisuje se način postupanja odnosno podnošenja zahtjeva za izdavanje putne isprave djetetu. Ako roditelji djeteta zajednički ostvaruju roditeljsku skrb, zahtjev za izdavanje putne isprave djetetu podnositi će oba roditelja zajedno, te će u tom slučaju putnu ispravu moći preuzeti bilo koji roditelj. Iznimno, zahtjev će moći podnijeti jedan roditelj iz izjavu da će drugi roditelj osobno preuzeti putnu ispravu. Ako bi drugi roditelj bio spriječen preuzeti putnu ispravu, istu će moći preuzeti roditelj koji je podnio zahtjev, ali samo uz pisanu suglasnost drugog roditelja s potpisom ovjerenim kod javnog bilježnika ili nadležnog tijela, odnosno u konzularnom predstavništvu Republike Hrvatske, ako se nalazi u inozemstvu.

Kada za to budu ostvarene pretpostavke, odnosno kada se uvede elektronička osobna iskaznica za hrvatske državljane, drugi roditelj će suglasnost za preuzimanje putovnice moći dati i elektroničkim putem korištenjem javnog servisa izdavatelja putne isprave za dostavu izjave o suglasnosti ovjerene elektroničkim potpisom.

Samostalno će zahtjev za putnu ispravu moći podnijeti jedan roditelj ako je drugi roditelj umro ili je proglašen umrlim, lišen poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na ishodenje putne isprave, odsutan i nepoznatog boravišta, ako na temelju sudske odluke samostalno ostvaruje roditeljsku skrb u cijelosti ili u tom dijelu, odnosno ako drugom roditelju miruje ostvarivanje roditeljske skrbi na temelju sudske odluke. U žurnim slučajevima, kada prijeti opasnost za dijete ili je izdavanje putne isprave u osobitom interesu djeteta, zahtjev za izdavanje putne isprave za dijete može podnijeti i izdanu putnu ispravu može preuzeti isti roditelj, uz pisanu suglasnost centra za socijalnu skrb nadležnog prema mjestu prebivališta odnosno boravišta djeteta, a ako dijete nema prebivalište odnosno boravište U Republici Hrvatskoj, centra za socijalnu skrb nadležnog prema sjedištu tijela kojem je podnesen zahtjev za izdavanje putne isprave.

Članak 10.

U članku 35. važećeg Zakona brišu se odredbe stavaka 2. i 3. s obzirom da su brisane i odredbe prema kojima putovnica sadrži podatke o prebivalištu njezina nositelja.

Članak 11.

Člankom 42. stavkom 4. važećeg Zakona propisano je da žalba protiv rješenja o oduzimanju putne isprave ne zadržava njegovo izvršenje. Kako se ovim izmjenama i dopunama Zakona predlaže propisati da protiv rješenja o odbijanju zahtjeva za izdavanje putne isprave i rješenja o oduzimanju putne isprave nije dopuštena žalba već se može pokrenuti upravni spor, briše se odredba članka 42. stavka 4.

Članak 12.

Važećim člankom 45. propisano je kako o žalbi protiv rješenja o odbijanju zahtjeva za izdavanje putne isprave i rješenja o oduzimanju putne isprave koje je donijelo nadležno tijelo odnosno diplomatska misija ili konzularni ured Republike Hrvatske odlučuje Povjerenstvo MUP-a osnovano posebnim propisom. Predloženom izmjenom članka 45. napušta se ovakvo normativno rješenje te se predlaže rješenje usklađeno sa Zakonom o općem upravnom postupku.

Članak 13.

Brišu se stavci 3., 4. i 5. članka 46. važećeg Zakona, kojima je propisano da se nestala putna isprava rješenjem proglašava nevažećom, da protiv tog rješenja stranka nema pravo žalbe i da rješenje o proglašenju putovnice nevažećom stranka mora o svom trošku objaviti u „Narodnim novinama“. Odredbe se predlaže brisati kako bi se pojednostavio postupak koji stranka mora provesti nakon prijave nestanka putovnice, a kako bi mogla podnijeti zahtjev za izdavanje nove putovnice. Stranka ponekad zbog potrebe neodložnog putovanja, nakon nestanka putovnice traži izdavanje nove u žurnom postupku, a postupak donošenja rješenja o proglašavanju nestale putovnice nevažećom i objave tog rješenja u „Narodnim novinama“ znatno usporava postupak izdavanja nove putovnice. Kod prijave nestanka putovnice stranka će dati pisanu izjavu o okolnostima pod kojima je izgubila putovnicu ili joj je ona ukradena, a službena osoba će u evidenciji putnih isprava toj putovnici ažurirati odgovarajući status koji će ukazivati da je putovnica nevažeća isprava.

Članak 14.

Kao što je naprijed navedeno, ovim izmjenama i dopunama važećeg Zakona predlaže se da putovnica više ne sadrži podatak o prebivalištu njezina nositelja, te se u članku 47. stavku 2. briše točka 8. kojom je propisano da evidencija putnih isprava sadrži taj podatak.

Članak 15.

Članak 49. stavak 1. dopunjen je na način da se utvrđuje vrsta provedbenog propisa kojim ministar unutarnjih poslova propisuje cijenu putovnice, putnog lista, zajedničke putovnice, putnih isprava prema međunarodnim ugovorima te drugih isprava koje se izdaju uz putne isprave prema međunarodnim ugovorima, a propisane su međunarodnim ugovorima.

Članak 16.

Članak 50. mijenja se u cilju nomotehničkog poboljšanja izričaja i radi određivanja vrste podzakonskog propisa kojeg donosi ministar unutarnjih poslova, uz suglasnost ministra vanjskih i europskih poslova.

Članak 17.

Uvodna rečenica u članku 51. stavku 1. mijenja se iz razloga određivanja vrste podzakonskog propisa kojega donosi ministar vanjskih i europskih poslova, uz suglasnost ministra unutarnjih poslova.

Članak 18.

S obzirom da se važećim Zakonom propisuju sankcije za prekršaje, bilo je potrebno izmijeniti naziv glave IX. tako da glasi: „IX. Prekršajne odredbe“.

Članak 19.

S obzirom na stajalište Ministarstva pravosuđa o tome da se prekršaj opisan u članku 52. stavku 1. točki 1. važećeg Zakona preklapa s kaznenim djelom iz članka 146. Kaznenog zakona („Narodne novine“ broj: 125/2011 i 144/2012) navedena odredba briše se te je u skladu s navedenim izmijenjen važeći članak 52. u cijelosti.

Članak 20.

Također, uvažavajući stajalište Ministarstva pravosuđa o tome da se prekršaj opisan u odredbi članka 53. stavka 1. važećeg Zakona preklapa s opisom kaznenog djela iz članka 278. Kaznenog zakona, ta je odredba brisana.

Članak 21.

Odredbom članka 55. stavka 1. točke 1. važećeg Zakona sankcionira se odvođenje u inozemstvo djeteta od strane neovlaštene osobe, a kako su ta pitanja predmet normativnog uređenja posebnog propisa o nadzoru državne granice odredba je zamijenjena novom prekršajnom odredbom kojom se propisuje sankcija za osobu koja putne isprave izdane na temelju članka 2. stavka 3. koristi u suprotnosti sa svrhom radi koje su mu izdane. Izmjenom u stavku 2. propisano je da se sankcija za pokušaj odnosi samo na članak 55. stavak 1. točku 2. važećeg Zakona.

Članak 22.

Člankom 26. Zakona o nadzoru državne granice („Narodne novine“ broj: 83/2013) propisano je da je osoba koja namjerava prijeći ili je već prešla graničnu crtu dužna dati na uvid isprave propisane za prelazak državne granice, podvrgnuti se graničnoj kontroli te ne smije napustiti područje graničnog prijelaza dok nije obavljena granična kontrola. Uzimajući u obzir navedenu zakonsku odredbu, kao i propisanu sankciju za postupanje suprotno toj odredbi, valjalo je brisati članak 56. važećeg Zakona o putnim ispravama hrvatskih državljana.

Članak 23.

Propisuje se rok za donošenje pravilnika iz članka 4. ovoga Zakona.

Članak 24.

Izmjene se odnose na usklađivanje terminologije koja se koristi u važećem Zakonu sa Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave.

Članak 25.

Propisuje se prestanak važenja Uredbe o dopuni Zakona o putnim ispravama hrvatskih državljana („Narodne novine“ broj 154/2014), koju je na temelju Zakona o ovlasti Vlade Republike Hrvatske da uredbama uređuje pojedina pitanja iz djelokruga Hrvatskoga sabora („Narodne novine“ broj 115/2014) donijela Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 23. prosinca 2014. godine.

Članak 26.

Propisuje se stupanje na snagu ovoga Zakona.

VI. TEKST ODREDAKA VAŽEĆEG ZAKONA O PUTNIM ISPRAVAMA HRVATSKIH DRŽAVLJANA KOJE SE MIJENJAJU ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 2.

Građanin je dužan nositi važeću putnu ispravu kada putuje u inozemstvo, osim ako međunarodnim ugovorom nije drukčije uređeno.

Građanin može imati samo jednu putnu ispravu iste vrste.

Članak 6.

Građanin mlađi od 14 godina (u daljnjem tekstu: dijete) može putovati u inozemstvo samo u pratnji roditelja ili drugog zakonskog zastupnika ili uz njihovu suglasnost u pratnji druge osobe.

Suglasnost iz stavka 1. ovoga članka mora biti ovjerena od javnog bilježnika, diplomatske misije ili konzularnog ureda.

Članak 12.

Putovnica se izdaje s rokom važenja od 10 godina, građanima mlađim od 21 godine putovnica se izdaje s rokom važenja od 5 godina, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Građaninu koji u razdoblju od 5 godina izgubi dvije ili više putovnica, nova putovnica izdaje se s rokom važenja od godinu dana.

Građaninu kojem se privremeno ne mogu uzeti otisci prstiju u skladu s odredbom članka 37. stavka 2. ovoga Zakona, putovnica se izdaje s rokom važenja od godinu dana.

Članak 20.

Putovnicu izdaje policijska uprava, odnosno policijska postaja Ministarstva unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu: nadležno tijelo).

Podnositelj zahtjeva preuzima izrađenu putovnicu kod nadležnog tijela kod kojega je podnio zahtjev za izdavanje putovnice.

U hitnim slučajevima (liječenje, bolest, smrt člana obitelji, neodgodiv službeni put) putovnicu izdaje nadležno tijelo koje odredi ministar unutarnjih poslova.

Članak 23.

Građaninu koji u inozemstvu neprekidno ima reguliran boravak duže od tri mjeseca, putovnicu može izdati i diplomatska misija ili konzularni ured Republike Hrvatske u inozemstvu na čijem području građanin boravi.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, građaninu kojem je putovnica nestala ili iz drugih razloga ne može služiti svrsi, a neophodno je da ostane u inozemstvu duže od 30 dana radi liječenja, službenog posla,

školovanja, specijalizacije ili iz drugih opravdanih razloga, putovnicu može izdati diplomatska misija ili konzularni ured Republike Hrvatske na čijem području građanin boravi.

Članak 26.

Obrazac putne isprave sadrži: naziv »Republika Hrvatska«, grb Republike Hrvatske, naziv vrste i broj putne isprave te prostor za upis nadležnog tijela koje je putnu ispravu izdalo, oznaku za putnu ispravu s elektroničkim nosačem podataka, datum izdavanja i rok važenja putne isprave.

Obrazac putovnice, službene putovnice i diplomatske putovnice sadrži: oznaku vrste putne isprave ("P" za putovnicu, "PS" za službenu putovnicu i "PD" za diplomatsku putovnicu), oznaku države određenu međunarodnim standardima za putne isprave, upute te prostor: za upis podataka za strojno čitanje u koji se mogu upisivati vizualno čitljivi podaci, za upis podataka o spolu, za potpis građanina te za upis osobnoga identifikacijskog broja (OIB) i podatka o hrvatskom državljanstvu.

Obrazac putne isprave sadrži prostor za upis: prezimena i imena, datuma rođenja, mjesta rođenja (za rođene u inozemstvu i države rođenja), mjesta prebivališta i adrese stanovanja, a za građane s prebivalištem u inozemstvu i države prebivališta.

U obrazac putovnice, službene putovnice i diplomatske putovnice država rođenja i prebivališta upisuje se oznakom države koja je određena međunarodnim standardima za putne isprave. Ako država nema oznaku određenu međunarodnim standardima, upisuje se skraćenica koja je prihvaćena kao uobičajena za označavanje države.

Obrazac diplomatske putovnice, službene putovnice i putnog lista ima prostor za pečat i potpis službene osobe.

Obrasci putovnice, diplomatske putovnice i službene putovnice te putnog lista sadrže i prostor za fotografiju.

Obrazac zajedničke putovnice sadrži prostor za upis sljedećih podataka: država u koju grupa putuje, ime, prezime i broj putovnice voditelja skupine i ime i prezime, datum rođenja, mjesto rođenja, mjesto prebivališta i adresu članova skupine.

Obrazac putnog lista sadrži prostor za upis podataka o sukorisniku isprave: ime, prezime, datum rođenja, spol i srodstvo.

Članak 27.

Ministar unutarnjih poslova propisuje cijenu putovnice, putnog lista, zajedničke putovnice, putnih isprava prema međunarodnim ugovorima te drugih isprava koje se izdaju uz putne isprave prema međunarodnim ugovorima, a propisane su međunarodnim ugovorima.

U cijenu isprava iz stavka 1. ovoga članka uračunati su i troškovi obrazaca zahtjeva za izdavanje istih, a u cijenu putovnice uračunata je i njena tehnička izrada pri ovlaštenoj pravnoj osobi.

Troškove iz stavka 1. ovoga članka snosi podnositelj zahtjeva.

Članak 32.

Obrasci putnih isprava tiskaju se na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu, a uz to i na engleskom i francuskom jeziku, a popunjavaju samo na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu.

Članak 34.

Za maloljetne odnosno poslovno nesposobne osobe zahtjev za izdavanje putne isprave podnosi zakonski zastupnik.

Članak 35.

Prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje putne isprave daju se osobni podaci koji se upisuju u tu putnu ispravu.

Građani koji privremeno ili stalno borave u inozemstvu prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje putne isprave moraju dati i podatke o mjestu i državi boravišta, odnosno prebivališta u inozemstvu.

Građanima iz stavka 2. ovoga članka u putnu ispravu se upisuje prebivalište i adresa stanovanja na koju su prijavljeni u Republici Hrvatskoj, a ako nemaju prijavljeno prebivalište u Republici Hrvatskoj u putnu ispravu se upisuje mjesto prebivališta i adresa stanovanja te država prebivališta u inozemstvu.

Članak 42.

Putna isprava će se oduzeti kada nadležno tijelo, diplomatska misija ili konzularni ured utvrdi da postoje razlozi iz članka 41. stavka 1. i 2. ovoga Zakona.

Putna isprava će se poništiti građaninu kojem je prestalo hrvatsko državljanstvo.

Rješenje o oduzimanju putne isprave iz stavka 1. ovoga članka donosi nadležno tijelo državne uprave za izdavanje putne isprave.

Žalba protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka ne zadržava njegovo izvršenje.

Članak 45.

O žalbi protiv rješenja o odbijanju zahtjeva za izdavanje, odnosno oduzimanje putne isprave koje je donijela diplomatska misija ili konzularni ured Republike Hrvatske u inozemstvu ili nadležno tijelo rješava Povjerenstvo Ministarstva unutarnjih poslova osnovano prema posebnom propisu.

Članak 46.

Građanin je dužan bez odgode prijaviti nestanak putne isprave ili njezino pronalaženje.

Nestanak ili pronalaženje putne isprave prijavljuju se nadležnom tijelu ako je putna isprava nestala ili pronađena u Republici Hrvatskoj, odnosno najbližoj diplomatskoj misiji ili konzularnom uredu Republike Hrvatske u inozemstvu ako je putna isprava nestala ili pronađena u inozemstvu.

Nadležno tijelo, diplomatska misija ili konzularni ured će nestalu putnu ispravu rješenjem proglasiti nevažećom.

Protiv rješenja iz stavka 3. ovog članka žalba nije dopuštena.

Rješenje iz stavka 3. ovoga članka objavit će se u "Narodnim novinama" o trošku stranke.

Građanin ne smije dati svoju putnu ispravu drugom da se njom posluži, niti se poslužiti tuđom putnom ispravom kao svojom.

Članak 47.

Evidenciju putnih isprava vodi nadležno tijelo koje je izdalo putnu ispravu.

Evidencija putnih isprava sadrži:

1. fotografiju,
2. otiske prstiju,
3. prezime,
4. ime,
5. rođeno prezime,
6. spol,
7. mjesto rođenja, a za osobe rođene u inozemstvu i državu rođenja,
8. prebivalište i adresu stanovanja, a za osobe s prebivalištem u inozemstvu i državu prebivališta,
9. MBG,
10. OIB,
11. broj putne isprave,
12. rok važenja,
13. za maloljetne i poslovno nesposobne osobe, ime i prezime zakonskog zastupnika,
14. naziv nadležnog tijela koje je putnu ispravu izdalo,
15. bilješke o zahtjevima nadležnih tijela za zabranu izdavanja putne isprave,
16. podatke o sukorisnicima putne isprave, ukoliko je zakonima određena mogućnost upisa sukorisništva,
17. potpis građanina.

Članak 49.

Ministar unutarnjih poslova propisat će:

1. obrazac putovnice, zajedničke putovnice, putnog lista,
2. obrazac zahtjeva za izdavanje putovnice, zajedničke putovnice ,
3. obrazac zahtjeva za izdavanje - produženje roka važenja putnih isprava, koje se izdaju prema međunarodnim ugovorima,
4. obrazac na kojem se ovlaštenoj pravnoj osobi dostavljaju podaci radi upisa u putovnicu,
5. obrasce registara,
6. način vođenja upisnika o putovnicama, zajedničkim putovnicama i putnim ispravama prema međunarodnim ugovorima,
7. sadržaj evidencije o izrađenim putovnicama.

Članak 50.

Ministar unutarnjih poslova, uz suglasnost ministra vanjskih poslova i europskih integracija, propisat će način vođenja evidencije o izdatim putnim ispravama u diplomatskim misijama ili konzularnim uredima Republike Hrvatske u inozemstvu.

Članak 51.

Ministar vanjskih poslova i europskih integracija, uz suglasnost ministra unutarnjih poslova, propisat će:

1. obrazac diplomatske i službene putovnice, način izdavanja diplomatskih i službenih putovnica koje se izdaju na te putovnice, nositelje i uvjete za izdavanje diplomatskih i službenih putovnica i viza,
2. obrazac zahtjeva za izdavanje diplomatske i službene putovnice,
3. obrazac na kojem se ovlaštenoj pravnoj osobi dostavljaju podaci radi upisa u diplomatsku ili službenu putovnicu,
4. obrazac zahtjeva za izdavanje putne isprave u diplomatskoj misiji ili konzularnom uredu Republike Hrvatske u inozemstvu,
5. način vođenja upisnika o izdatim diplomatskim putovnicama i službenim putovnicama,
6. sadržaj evidencije o izrađenim diplomatskim i službenim putovnicama.

Članak 52.

Novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj ovlaštena pravna osoba:

1. ako osobne podatke, fotografiju i potpis građanina uporabi u bilo koje druge svrhe osim u svrhu upisa odnosno prijenosa u putovnicu, diplomatsku ili službenu putovnicu (članak 31. stavak 3.),
2. ako ne briše osobne podatke građana iz vlastite evidencije (članak 31. stavak 5.).

Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 4.500,00 do 6.500,00 kuna odgovorna osoba u ovlaštenoj pravnoj osobi.

U slučaju da ovlaštena pravna osoba ponovno počini prekršaj iz stavka 1. ovoga članka odobrenje iz članka 28. stavka 3. ovoga Zakona će se oduzeti.

Članak 53.

Novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna ili kaznom zatvora do 60 dana kaznit će se za prekršaj:

1. tko preinači, izbriše ili na drugi način krivotvori osobne podatke koji su upisani i elektronički unijeti u putnu ispravu, ili preinači, izbriše ili na drugi način krivotvori bilješke i oznake koje su u putne isprave naknadno unijele službene osobe (članak 31. stavak 6.),
2. tko davanjem neistinitih podataka ishoduje putnu ispravu od nadležnoga državnog tijela za izdavanje putne isprave i posluži se takvom putnom ispravom (članak 33. stavak 4.),
3. tko svoju putnu ispravu da drugome da se njome posluži ili se tuđom putnom ispravom posluži kao svojom (članak 46. stavak 6.).

Kaznit će se i pokušaj prekršaja iz stavka 1. ovoga članka.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka može se izreći zabrana izdavanja putne isprave do 2 godine.

Članak 55.

Novčanom kaznom od 2.500,00 do 4.000,00 kuna ili kaznom zatvora do 30 dana kaznit će se za prekršaj:

1. tko odvede u inozemstvo dijete bez ovjerene suglasnosti roditelja ili drugog zakonskog zastupnika (članak 6.),

2. tko prijeđe državnu granicu bez putne isprave kada mu je odbijen zahtjev za izdavanje putne isprave ili mu je putna isprava oduzeta (članak 41. i 42.).

Kaznit će se i pokušaj prekršaja iz stavka 1. ovoga članka.

Za prekršaj iz točke 2. stavka 1. ovoga članka može se izreći zabrana izdavanja putne isprave do 3 godine.

Članak 56.

Novčanom kaznom od 1.500,00 do 3.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

1. tko putuje u inozemstvo bez putne isprave (članak 2. stavak 1. i članak 3.).